

Павленко А.І.,
доктор педагогічних наук,
професор
(Хортицька національна
навчально-реабілітаційна
академія)

МЕТОДИ ТИПОЛОГІЇ І КЛАСИФІКАЦІЇ У ФІЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ І ДИДАКТИЦІ ФІЗИКИ

Метод типології, з розвитком логічного вчення про типологію Б.Рассела і наукознавства в цілому, у середині ХХ століття стверджується як загальнонауковий і стає сьогодні складовою сучасної методології педагогіки, та має важливе значення для розвитку теорії педагогіки.

Загальна проблема типології наукового знання, що має місце у практично у всіх науках, стає особливо актуальною в сучасній педагогіці у справі наукової систематизації педагогічного знання і подальшого ствердження самого статусу педагогіки як науки. Адже саме типологічний метод, за допомогою визначення абстрактних теоретичних моделей (типів), дозволяє аргументовано обґрунтувати ту чи іншу оптимальну класифікацію і таксономію, яких у змісті наукового дисциплінарного знання може розглядатися досить багато.

Як показує історія науки, реалізація методу типології наукового знання часто проходить довгий і досить непростий і, водночас, цікавий і повчальний для розгляду у освітньому процесі шлях. Зокрема, шлях до визначення періодичної системи хімічних елементів, як їх обґрунтованої наукової класифікації, був започаткований з першим відомим переліком хімічних елементів А.Л.Лаувазье (1789) і таблиці Д.Дальтона (1803) і визначався багатьма вченими. З дослідженнями Д.Менделєєва і Л.Майєра (1864 – 1871 роки) він не завершився, а продовжився і у ХХ столітті (Г.Т.Сіборг). На теперішній час ми є сучасниками тривалого становлення типології, елементарних частинок у ядерній фізиці.

У дидактиці фізики відома типологія уроків за В.Онищуком була через десятки років творчо розвинена і доповнена відомим в Україні науковцем, професором
Валентиною Дмитрівною Шарко (1950-2019).